

Een goed beeld zegt meer dan duizend woorden. Dit gezegde is ontzettend waar, vooral als het gaat over het leren van nieuwe dingen. Door gebruik te maken van beeld onthoud je daarbij nieuwe dingen veel beter, en wanneer je het zelf in beeld verwerkt is dat effect nog sterker. Kortom: visuele notities maken loont! Maar hoe pak je dat aan met leerlingen?

Waarom visualiseren?

In de klas worden er vaak aantekeningen gemaakt, al lijkt het de laatste jaren steeds minder te worden. Docenten leveren zelf alvast de samenvatting aan zodat leerlingen kunnen leren, of het staat al in de methode. Dat is jammer, want iets samenvatten in eigen woorden is nog steeds een goede manier, vooral als daar [beeld bij komt kijken](#). Nog beter wordt het als je leerlingen dit zelf laat doen en maken!

Het visualiseren (schematiseren) van wat je leert helpt om dingen beter te onthouden, verbanden beter te zien, aandacht te hebben voor volgorde en nieuwe inhoud te analyseren. Doordat je letterlijk verbanden kunt tekenen en aangeven is het daarna eenvoudiger om te onthouden, net zoals het uitwerken van een volgorde. Wat ook prettig is aan het werken met visuele aantekeningen is dat taligheid minder een probleem vormt. Daarnaast sluit het ook nog goed aan bij de creatievere leerling die graag tekent.

In de klas

Visuele aantekeningen maken heeft dus duidelijk voordelen. Maar hoe ga je hier nu mee aan de slag? Vaak is het voor leerlingen namelijk veel te ingewikkeld om zomaar te beginnen. Daarbij helpt de bovenstaande poster, met voorbeelden van hoe je op een visuele manier je kennis kunt organiseren, vastleggen en analyseren.

Maak je denken visueel!

Doel	Voorbeelden		
Onthouden, groeperen, classificeren, samenvatten.	<p>Spinnenweb</p>	<p>Cluster web</p>	<p>Concept map</p>
Volgorde aangeven, ordenen van ideeën.	<p>Cyclus</p>	<p>Flow chart</p>	<p>Tijdlijn</p>
Verbanden aantonen, oorzaak-gevolg.	<p>Mindmap</p>	<p>Brug</p>	<p>Visgraat diagram</p>
Analyseren, idee of concept opdelen.	<p>Y-kaart</p>	<p>T-kaart</p>	<p>Venn Diagram</p>

Tips:

- **Maak het duidelijk:** Het belangrijkste is dat je de informatie zo duidelijk mogelijk laat zien.
- **Maak het creatief:** Gebruik ook andere tekeningen en vormen die passen bij wat je wil laten zien.
- **Maak het samen:** Juist door te overleggen en samen te maken leer je nog meer.
- **Maak het groot:** Liever op A3 dan op A4, je hebt altijd meer ruimte nodig dan je denkt.

[Download A3](#)

De poster bestaat uit verschillende onderdelen, die afgestemd zijn op de verschillende doelen die je kunt hebben met het maken van aantekeningen of het verwerken van informatie op een visuele manier:

Onthouden, groeperen, classificeren, samenvatten:

Ga je met leerlingen aan de slag met feiten of belangrijke maar eenvoudige concepten? Dan zijn deze manieren het handigste om te gebruiken om de informatie visueel te maken.

Volgorde aangeven, ordenen van ideeën:

Wil je dat leerlingen meer begrijpen van een bepaald proces of de volgorde van dingen? Dan zijn deze manieren goed om te gebruiken.

Verbanden aantonen, oorzaak- gevolg:

Wil je dat leerlingen meer nadenken over de inhoud en zelf verbanden gaan leggen? Dan zijn deze manieren daar erg bruikbaar voor.

Analyseren, idee of concept opdelen:

Deze manieren zijn vooral handig wanneer leerlingen ingewikkeldere concepten moeten analyseren en uitwerken.

Aan de slag!

Wil je meteen met leerlingen aan de slag? Dan zijn hier nog een aantal goede tips en overwegingen.

- Tekenen helpt: het leuke aan het maken van visuele aantekeningen is dat leerlingen zelf er iets 'moois' van kunnen maken. Deze aandacht helpt om met meer focus met de materie bezig te zijn
- Tekenen helpt niet altijd: Aan de andere kant is het ook zo dat leerlingen zich kunnen verliezen in het tekenen en 'mooi' maken van dit soort dingen.
- Wanneer zet je het in: het beste werkt het wanneer leerlingen zelf de belangrijkste concepten, feiten en informatie uit een bepaalde tekst moeten halen. Wanneer je dit op basis van een samenvatting laat doen is het minder sterk.
- Werk groot: het werken op papier, en dan met name op groot papier, maakt dat je letterlijk de ruimte neemt. Hierdoor kun je verder uitweiden en is het daarna ook duidelijker leesbaar en te begrijpen.
- Gebruik de visuele schema's zelf ook: Door dezelfde vormen te gebruiken in je aantekeningen help je om gedachten te structureren en doe je voor hoe handig dit is.

Het werken met visuele aantekeningen is dus niet alleen leuk, maar werkt ook echt beter dan aantekeningen met alleen tekst. Het helpt leerlingen om nieuwe informatie te verwerken, te ordenen en te analyseren en spreekt daarbij meerdere kanten van leerlingen aan.